Luomu Etelä-Savossa

Ruokasektorin tulevaisuustärskyt – webinaari 15.9.2020

Pirjo Kivijärvi, Luke
pirjo.kivijarvi@luke.fi

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

XAMK Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

HELSINGIN YLIOPISTO RURALIA-INSTITUUTTI

Luke LUONNONVARAKESKUS

Etelä-Savo on luomun kehittämisen, luomututkimuksen ja -viljelyn pioneerialuetta

- **Luomun kehittämis- ja tutkimustoimintaa on Etelä-Savossa tehty 1980-luvulta alkaen aina tähän päivään saakka**
  - Luomun kehittymistä vauhdittivat aluksi Etelä-Savon luonnonmukaisen viljelyn yhdistys ry sekä Maaseudun kehittämiskeskus Partala ry
  - Myöhemmin mm. ekoläänihanke, luomumeijeri, luomututkimusprofessuuri, luomu yliopisto-opetus ja luomututkimus
- **Vuonna 2013 perustetun Luomuinstituutin koordinaatioyksikkö sijaitsee Mikkelissä, www.luomuinstituutti.fi**

Lähde: Luomuinstituutti

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
XAMK Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
Luke Luonnonvarakeskus

Luomumaatilojen määrän ja peltoalan kehitys

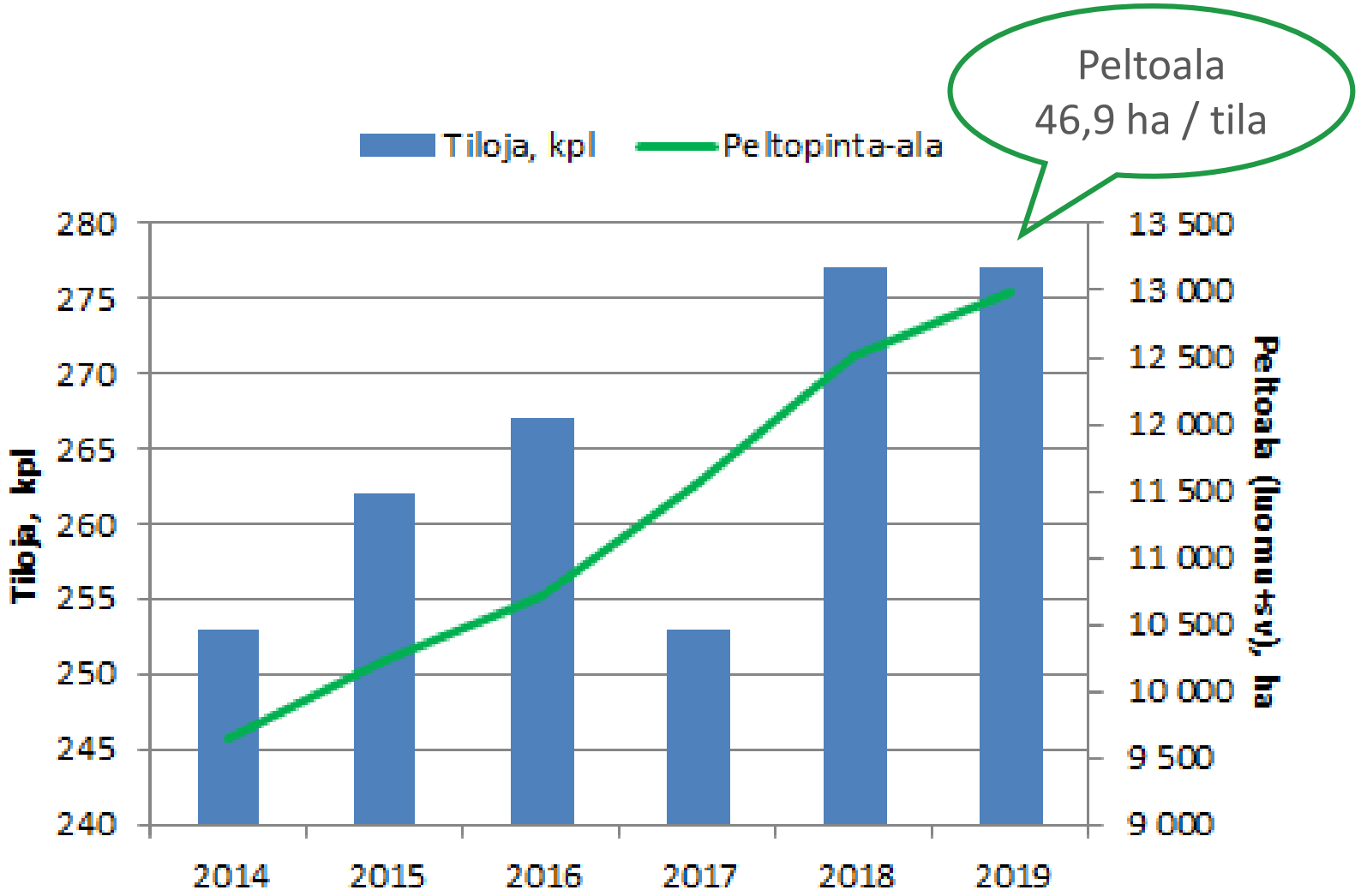

Lähde: Ruokavirasto. Luomuvalvonnan tilastot ja tietohaut

Vuonna 2019 Etelä-Savossa

- **luomutiloja 277 kpl, osuus kaikista maatila- ja puutarhayrityksistä 12,2 %, koko maan luomutiloista 5,5 %**
- **Luomuviljelty peltoala 12 983 ha, osuus alueen peltoalasta 18,0 %**

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
XAMK Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
Luke Luonnonvarakeskus

Luonnonmukainen alkutuotanto

- **Vuonna 2019 puutarhakasvien luomuviljelyala oli 156 ha (ml. peruna), 7,7 % koko maan puutarhakasvien luomuviljelyalasta**
  - Noin 50 % Suomen luomukaalien ja -sipuleiden viljelyalasta on Etelä-Savossa
  - Luomuporkkanan tuotantoalasta 20 % on Etelä-Savossa
  - Mansikka 25 ha (koko maa 208 ha)
  - Muiden marjojen ja hedelmien sekä perunan luomuviljely vähäistä
- **Vuonna 2019 peltokasvien luomuviljelyala oli 11 604 ha, 4,2 % koko maan peltokasvien luomuviljelyalasta**
  - Luomurypsin viljelyala oli 277 ha (2019) ja sato noin 22 % maamme luomurypsisadosta
- **Vuonna 2019 alueellamme oli 65 luomueläintilaa, 4,2 % koko maan luomueläintiloista**
  - Alueemme luomunautojen osuus koko maan luomunaudoista on noin 6 %, lampaiden ja vuohien 3,5 %
  - Etelä-Savossa ei ole luomusianlihan ja -broilerin tuotantoa
- **Luomumehiläispesistä 8,2 % on Etelä-Savossa**
  - v. 2019 luomumehiläispesiä 415 kpl
- **Vuoden 2019 lopussa Etelä-Savon luomukeruualueiden pinta-ala oli 2 193 ha**

Lähde: Ruokavirasto. Luomuvalvonnan tilastot ja tietohaut

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
XAMK Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
Luke Luonnonvarakeskus

Luomun käyttö ammattikeittiöissä

- **Luomun käyttö eteläsavolaisissa ammattikeittiöissä on melko yleistä**
  - Portaat luomuun -ohjelmassa on mukana yhteensä 64 keittiötoimipaikkaa, erityisesti päiväkodit ja koulut
  - Mikkelin kaupungin ruokapalveluissa on käytetty luomua jo yli kymmenen vuoden ajan
  - Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan Susiniemen leirikeskus Mikkelissä nappasi vuonna 2019 ykköspaikan Luomu SM-kilpailussa pienten julkisten toimijoiden sarjassa, luomun osuus 22 %

Lähde: EkoCentria / Portaat luomuun -ohjelma

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
XAMK Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
Luke Luonnonvarakeskus

Luomutuotteiden jalostus

- **Luomutuotteiden jalostus Etelä-Savossa painottuu alhaisen jalostusasteen valmistukseen, jolloin kaikki käytetyt raaka-aineet ovat omalla tilalla luonnonmukaisesti tuotettuja maataloustuotteita**
  - V. 2019 alhaisen jalostusasteen tuotteita valmisti 29 yritystä

- **Korkeamman jalostusasteen luomuelintarvikkeita tuotti 13 yritystä v. 2019**
  - Palkittuja luomutuotteita:
    - Vavesaaren tilan raparperimehutiiviste palkittiin Pariisissa vuonna 2018 Snacking d'Or -kilpailun juomasarjan parhaana
    - Saimaa Brewing Companyn luomuolut 'Yövesi Dark Lager' sai pronssisijan v. 2019 kansainvälisesti arvostetussa The International Brewing Awards -kilpailussa Englannissa
    - Sunspelt Oy:n spelttimuro valittiin Vuoden luomutuotteeksi 2018 ja Spelttikuitulisät vuonna 2016

Lähde: Ruokavirasto

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
XAMK Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
Luke Luonnonvarakeskus

Kommentteja

Kysymyksiä

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

XAMK Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

HELSINGIN YLIOPISTO RURALIA-INSTITUUTTI

Luke LUONNONVARAKESKUS